

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izjema le v nedeljo in praznikih. — Po pošti prejema: za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K 50 h. — Za tuje dežele velike več, kolikor znaša poština. — Na naročbe tega listadobne vpešiljave naročnine se ne obračuna. — Za naročnike se plačuje od potrošne petiti-vrate po 12 h, če se naročnik tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Sklepni se ne vračajo. Uredništvo in upravitelstvo: Krištof G. G. in sicer uredništvo v I. nadst., upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvo naj se blagovoliše pošiljati naročnine, reklamacije, zmenila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstva telefon št. 35.

Zopet kraljevski dar ljubljanskemu škofu.

Škof priznava sam, da mu je vlada darovala 150.000 kron na ta način, da mu je versko-zakladni davek za tekoči decenij od 180.000 kron znižala na 30.000 K, dočim odpisuje ljudem, ki jim je toča uničila pridelke — po vinarijih! Tako se pri nas vedno dela. Za škofo in duhovnike ima država vedno tisočake na razpolaganje, obrtnik, kmet in trgovec pa mora krvaveti.

Škof se dobro zaveda, kak škandal je ta dar, ki ga je dobil od vlade na stroške davkoplačevalcev in zaveda se tudi, da je to udarec v obraz javni morali. Zato se trudi na vse načine, da bi pogasil plamen ogorčenja, ki ga je povzročilo naše razkritje.

Snoči pisari v „Slovenču“ že zopet, da se mu krivica dela in dokazuje to s tem, da je zakon o versko-zakladnem davku sploh krivičen in da se mu je davek krivično odmeril.

Daj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega — uči cerkev. Škof se pa malo meni za ta nauk.

Škof pravi, da je verskozakladni davek krivičen. Sicer nismo tega mnenja, ali denimo da je škofov nazor resničen. Tudi v tem slučaju je dolžnost njegova, da pošteno plača ta davek in da spoštuje postavlo, dokler je veljavna. Škof lahko dela na to, da se ta postava odpravi, ali dokler je veljavna, se mora po njej ravnan. Ni ga na svetu krivičnejšega davka, kakor je pridobnina (Erwerbsteuer). Obrtnik mora plačevati obrtnino zato, da sme delati, da si sme kruh služiti, ne glede na to, če res kaj zasluži. Tudi če umira lakote, mora plačati pridobnino. Obrtnik ve, da se mu godi krivica, a vendar daje cesarju, kar je cesarjevega. Ljubljanski škof pa pravi: Ne plačam verskozakladnega davka, ker je po mojem mnenju krivičen! Lepa davčna morala, ki jo

z zgledom in sedaj tudi z besedo oznanja škof.

Dalje trdi škof v včerajšnjem „Slovenču“, da se mu je davek krivično odmeril. V torek pa je v istem „Slovenču“ pisal, da se mu je odmeril davek po njegovi lastni napovedi. V torek je pisal, da ni noben človek poizvedoval o resničnosti njegove napovedi, včeraj pa piše, da se cela tropa uradnikov peha in trudi, sprejema fasije, poizveduje itd., itd. Lahko je mogoče, da se rezultat uradnih poizvedb ujema s škofovo napovedjo in da se je škofu torej odmeril davek po njegovi lastni napovedi. V tem slučaju že celo nima pravice govoriti, da se mu je zgodila krivica. Kaj pa hoče še več, kakor da se mu odmeri davek po tistih dohodkih, ki jih je sam naznanil. Drugi davkoplačevalci bi bili jako srečni in veseli, če bi se jim davki določali po njihovih lastnih napovedih.

Kakor se vidi, je vse jalovo, kar navaja škof in je na stvari le ena bridka resnica: da je vlada darovala škofu 150.000 K postavnega davka, odmerjenega po škofovi lastni napovedi, dočim dere produktivne stanove s svetom.

Državni zbor.

Dunaj 29. novembra. Nadaljevala se je razprava o razdelitvi volilnih okrajev na Češkem in Moravskem. Vlada se je do danes bala, da dobi pri glasovanju večino tozadevni mladočeški predlog, ki ga je stavil posl. dr. Kramář po naročilu večine kluba in z namenom, da si popravi renomé, ki ga je zgubil vsled poraza pri deželnozbornih volitvah na Moravskem. Sedaj je vlada rešena teh skrbi, zakaj pridobila je Poljake in Šusteršičev klub, da bodo glasovali za razdelitev, kakor jo je izdelal odsek.

Glavni govornik contra poslanec Baxa je nad dve uri utemeljeval svoje spreminjevalne predloge. — Glavni govornik pro posl. Böheim je dokazoval Vsenemcem nekonse-

kvenco, ker je posl. Schönerer l. 1880. predlagal, naj se uvede splošna volilna pravica.

Potem se je začelo stvarno pravljanje, ki je bilo zelo burno. Posebno sta se odlikovala grof Sternberg in posl. Holansky, ki jima je moral predsednik vzeti besedo. Pozneje sta oba dobila zopet besedo, a že po par minutah se jima je morala znova odvzeti. Posl. Holansky pa se za to ni brigal, temuč je govoril dalje češko, dasi je imel besedo že posl. Kittel. Govorila sta oba, dokler ni predsednik prekinil seje. Pa tudi potem, ko se je seja zopet otvorila, sta govorila oba govornika; Holansky je govoril celo z naslednjim govornikom, posl. Ivčevićem.

Potem so imeli poročevalci minoretetnih predlogov zaključne govore. Posl. dr. Kramář je branil češko državno pravo ter polemizoval proti včerajšnjemu govorn ministrskega predsednika; posl. Choc je napadal Poljake in Jugoslovane, ki bi morali glasovati s Čehi, ne pa pomagati v tem težavnem položaju Nemcem.

Razprava se je prekinila.

Posl. Dobernig je interpeliral pravosodnega ministra zaradi jezikovnih razmer pri koroških sodiščih. Njegova izvajanja so merila na to, da ovrže interpelacija posl. Vouška zaradi neznosnih razmer pri koroških sodiščih. Dobernigova interpelacija je bila navadna velika nemška nesramnost. Klobasari je oslovenskih agitacijah, o novoslovenščini, ki je baje slovensko prebivalstvo sploh ne razume, da je pri koroških sodiščih zadostno skrbjeno za jezikovno usposobljene uradnike i. t. d.

Jutri bo zopet seja.

Deželnozbornske volitve na Moravskem.

Brno, 29. novembra. Danes so se vršile volitve v mestni skupini. Voliti je bilo 20 čeških in 20 nemških poslancev. Izmed nemških mandatov so jih dobili nemški naprednjaki 15, po dva so dobili Vsenemci in

nemški „völkisch“. V enem okraju bo ožja volitev. Med Čehi so bili na vrhuncu Mladočehi, ki so se vsaj nekoliko rehabilitirali za dosedanje poraze. Dobili so 10 mandatov; v enem okraju bo ožja volitev.

Francija in Vatikan.

Rim 29. novembra. Vatikansko tajništvo je prekinilo zaupno pogajanje s kardinalom Mathieum, ednim zaupnikom francoske vlade, za poravnavo v cerkvenem zakonu. Vatikan je uvidel, da ob sedanjih razmerah ni misliti na sporazumljenje. Francoska vlada je imela najboljše namene ter je hotela podrediti verske obične avtoriteti škofov. Proti temu se je Vatikan odločno izrekel, nakar so se vsa nadaljna pogajanja prekinila. Zelo dvomljivo vlogo igra pri celi stvari kardinal Rampolla. Do letošnjega leta je neizprosno pobijal zakon za ločitev cerkve od države, sedaj pa se na vse načine zavzema zanj. Za to igro mogočnega kardinala sluti papeževa okolica tiste elemente, ki so pri zadnji papeževi volitvi šli v boj za Rampollo.

Srbske finance.

Belgrad 29. novembra. Uprava srbskih državnih monopolov je za l. 1907. izročila inozemskim bankam 15 milijonov frankov, kar je najboljši dokaz, da državne finance niso slabe.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd 29. novembra. Pri gardnih strelcih v Carskem selu je prišlo opasno vreči zaradi plače in hrane. V Carsko selo so poklicali vojake in pomorščake iz drugih garnizij.

Minister na carskem dvoru, knez Orlov, je podal demisijo. Naslednik mu bo knez Obolenskij.

Moskva 29. novembra. V mnogih gubernijah je lakota tolika, da si pečejo ljudi iz želoda in lubja. Obenem razsajajo razne kužne bolezni in cele rodine so že izmrle.

Petrograd 29. novembra. Proti generalu Steslju je uvedena nova preiskava zaradi veleizdaje.

Varšava 29. novembra. V Brjanskju je policija razkrila veliko zalogo orožja, bomb, dinamita in patron.

Prvi shod ljudskega izobraževalnega in podpornega društva

se je vršil snoči v društvenih prostorih in je bil jako dobro obiskan.

Društveni predsednik g. Mihael Hribar je iskreno pozdravil navzoče in dal besedo g. Chamu, ki je govoril približno takole:

Čenjeni zborovalci!

Poročati Vam imam o smeri, katero je določil odbor za delovanje našega političnega društva. Avstrijska vlada nam je darovala dario, katero je minister Gautsch krstil z naslovom splošna in enaka vol. pravica v državnem zboru in to dejstvo, da ga je darovala vlada in sicer avstrijska vlada, ki je vedno podpirala le birokratizem in klerikalizem, je za nas vsaj toliko pomena, da si ogledamo to dario od vseh strani, predno izrečemo svojo sodbo, ali so z njim slovenski delavci obogateli ali ne.

Kakor pride Žid na semenj ter prodaja svojim odjemalcem svojo robo ter odide s svojim procenti, katere mu je tovarnar obljubil, ne glede nato, ali so odjemalci z robo tudi zadovoljni, tako se meni dozdeva, da je prišel minister Gautsch semkaj v Ljubljano, postavil velikansko rdečo marelo pred Vodnikov spomenik ter izpod nje klical: Slovenski delavci, pridite sem, jaz Vam dam splošno in enako volilno pravico za državni zbor, vsak od Vas bo za državo tolikega pomena kakor kak dvorni svetnik. Vam pa ni treba drugega nič kakor klicati: Bravo, avstrijska vlada! In sto rok se je stegnile po tem darilu in iz sto grl se je slišal klic: Bravo, vsem splošna in enaka volilna pravica!

Nato pa je minister nadaljeval: Pa ne smete misliti, slovenski delavci, da boste s to volilno reformo napolnili svoje prazne želode, saj je dosti, da vas vlada spominja, da so vaši želodci prazni. Na volišče boste smeli priti, volilne okraje bomo pa prirezali tako, da svojega zastopnika v državni zbor ne boste mogli izvoliti. Vi torej smete postaviti na tisto bogato mizo, ki se imenuje dunajski parlament, svoj krožnik, tudi žlico,

kadar bo njihova poroka, jim bo sijalo solnce v kroni. In vso noč bo sijalo solnce na božjem baldahinu in svete neveste bodo poljubljale lepe svoje ženine.

Gospod Mihael je padel na tla pred svojo nevesto. Zakaj zgodilo se je, da je mladi ženin spoznal, da je nastopila noč in groza, da je nevesta izginila v temnem brezdnu obupa in blaznosti.

„Ne strmi, moj ženin, in nikar se me ne dotikaj. Glej, lilija je v mojih laseh in v mojih nedrih cvete limbar. Ne bom slekla poročno grejo krila in ne ležem v posteljo, dokler ne pride na mojo svatbo vseh deset korov angelov devic. Vse morajo priti v srebrnih šoljčih in sijati mora deset solnce...“

Vsi svatje so strmeli in v čudu in grozi poslušali temne besede. Gospod Mihael je še vedno klečal in zatopljen v sanje gledal v tla. „Vstani, gospod Mihael, vstani in pojdi! Mene kliče gospod vojskinih trum, zakaj jaz sem devica in mučenica Uršula.“ Jan. Svetlič.

LISTEK.

Rozalija in njen ženin.

(Konec.)

Hitela je domov, se preoblekla v krilo, svilen in šumeč; težak, črn pajčolan je dela nase in pisani solnčnik je vzela v roko.

„Dober dan, moji otročiči,“ je pozdravljala šolarje, „ali ste videli mojega ženina, Škrabo?“

„Nismo videli, nič nismo videli gospoda Škraba,“ so plaho odgovarjali. „Nič niste videli; zbogom, otročiči moji!“

In Rozalija je šla iskat svojega ženina. Ko ga najde, mu reče:

„Dragi Mihael, ali greva danes k župniku, da mu naznaniva poroko?“

„Lahko, draga moja,“ je sladko odgovoril Škraba. „Ali zdi se mi, da si danes nekoliko nervozna in morda bi ti škodilo, ako se razburiš.“

Govoril je sladko in božal z desnico njeno tenko, prosojno roko.

„Ne boj se zame, Mihael, samo glava me je bolela! Ali nikar se pre-

dolgo ne mudiva, glej, moji lasje postajajo beli, in na tvoje čelo prihajajo temne skrbi.“

Bila sta v njegovem stanovanju in Škraba je močil Rozaliji sence s hladno vodo ter ji rosil vroče ustnice.

Zaspala je v njegovem naročju in pela z uspravajočim glasom:

Že svilen krite drhte nad menoj, o! lahko noč, ženin, o! jutri grem v cerkev s teboj!

Mihael Škraba se je nagnil nad njo in jokal nad svojo nevesto.

Sijal je zlat dan, in Rozalija se je počutila zdravo in svežo. Ob jutranji uri je prišel k njej ženin Mihael Škraba.

„Dobro jutro, nevestica, kako ti je? Ali sijejo tvoja lica v mladi sreči in sladki razburjenosti?“

Objela ga je in poljubila.

„Ah, že so se razcvetele rože na našem vrtu in hijacinte žare, kot ljubezen, lilije so se razsijale kot angelski pajčolani, da mi spletejo poročni venec.“

Sedel na divan za malo, okroglo mizico, na kateri sta stala dva velika šopka cvetlic. Nevesta se je opravičala.

„Kje si dobila šopka?“

„To mi je poslala sestra.“

„Kako sestra? Saj je umrla?“

„Natrjala sem na njenem grobu.“

* * *

Šla sta k župniku, ki je bil rdeč, visok mož in je rad pil močna, črna vina. Bil je zelo dobre volje tisto uro; potrkal je Škraba po rami in se mu veselo zasmejal:

„No, gospod, no, no, gospod, tudi vi bi radi stopili v sveti zakrament svetega zakona in bili deležni njegovih skrivnosti in sladkosti, ki se vam razodenejo in odklenejo.“

Gospod Škraba je plaho z glavo potrdil.

„No, gospodična, naj vam čestitam; res lepega gospoda vam pošilja Bog v svoji dobroti. Zahvalite se mu!“ Ker je bil torej gospod župnik tisto uro zelo dobrovoljen, je pomolil svojo tolsto roko Rozaliji pod nos in ponovil:

„Zahvalite se mu!“

Gospodična Rozalija ga je ponižno poljubila v blagoslovljeno roko.

Poroka gospoda Škrabe in njegove neveste je bila tik pred adven-

vilice in nož, da, tudi kako servijeto za obrisanje ust; k temu krožniku pa ne bo smel pristesti nihče, ki bi se v vašem imenu oglašil: „Ta krožnik je prazen, dajte nam juhe in mesa!“

V Idriji vas je lepo število, pa vas je premalo za vol. okraj zase, ravno tako v Zagorju, Trzinu, Domžalah, Javorniku, Jesenicah in Dovjem in povsod vam bomo zamašili voliče s klerikalnimi kmeti. Edina rešitev za vas je, da postanete krščanski socialci ter z njimi skupno volite delavskega in kmetijskega sleparja.

Da se klerikalci zavzemajo za ta volilni načrt, ni čudno, ker njim je le zato, da dobe v oblast šolo ter da vržejo zgodovinski razvoj avstrijskih narodov za stoletja nazaj. Čudovito pa je, da se za ta načrt zavzemajo oni, ki pravijo, da so pristni zastopniki slovenskega delavstva, to je izvrševalni odbor jugoslovanske socialne demokracije.

Da opraviči svoje stališče, ima dva odgovora.

Prvi je: Volilna reforma mora prodreti in če za ta trenutek ni mogoče doseči boljše, mora nam zadostovati tudi ta. Ta izgovor je prazen, ker volilna reforma, temelječa na splošni in enaki volilni pravici v državni zbor ne more več pasti, pasti more edinole sedanji vladni načrt in če padeta, naredi prostor novemu za slovensko delavstvo gotovo pravičnejšemu načrtu.

Drugi njihov izgovor se glasi: Slovenski svobodni delavci ne potrebujejo svojega zastopnika v državnem zboru, ker jih bodo itak zastopali nemški socialni demokratje. Tudi ta izgovor je prazen. Šaj vemo, koliko in kolikokrat so nemški socialni demokratje že zastopali interese slovenskih delavcev! To bodi pa le mimogrede omenjeno. Glavna stvar jeta: Med slovenskimi delavci je ubito vsako organizatorično delo, ki sloni na svobodni miselnosti podlagi, ker ima delavstvo v svojem okraju svoje specifične potrebe, recimo šolska vprašanja v dotični občini kakor tudi državne podpore za njih gospodarske organizacije itd. Če se bo sedaj kak nemški socialni demokrat oglašil v prilogi takim potrebam slovenskih delavcev, nastopil bi kratkoročno dotični klerikalni poslanec, ki je bil v dotičnem volilnem okraju izvoljen, ter rekel: V mojem okraju socialnih demokratov ni, vsi delavci so krščanski socialisti, ta podpora naj gre v žep teh mojih volilcev. Uspeh vsakega organizatoričnega dela mora biti sad v podobni mandata. Če so pa razmere take, da je nemogoče izvajati kak mandat, potem mora vsakemu upasti pogum kakor kmetu, ki orje in gnoji svoje polje leto in dan, pa mu ne trga nobena pšenica. Posledica zaste bo, da bodo krščanski socialisti dobili slovensko delavstvo popolnoma v oblast, ker živi svobodno slovensko delavstvo ob samih frazah in šlagerjih brez temeljite intelektualne in strankarske izobrazbe. Dokaz temu, da so nekdanji imeli socialni demokratje svoj čas vse slovensko delavstvo v svoji organizaciji, danes so pa na Kranjskem v pretežni večini krščanski socialci. Vprašamo torej izvrševalni odbor jugoslovanske socialne demokracije: Ali ste res avtonomni, kakor ste svoj čas izjavili? Kaj se pravi avtonomen? To se pravi, da imate pač s centralo skupen program, da ste pa glede taktike od centralne popolnoma neodvisni; pravico imate, da apelirate na svoje kolege v centrali, da vam dajo na vsak način to, kar je vaš življenjski predpogoj. Če ne, mora vam biti vaše stališče dano.

Centralni odbor na Dunaju pa izvrševalnega odbora jugoslovanske socialne demokracije ni prav nič upošteval in ga kratkoročno ignoriral in s tem mora biti za slovensko delavstvo proti temu odboru dano stališče. Slovensko delavstvo mora videti v teh voditeljih edino to, kar vidijo v njih njihovi kolegi: ne avtonomno reprezentanco jugoslovanske socialne demokracije, nego le brezpomembno kliko. Vsak človek bi sedaj mislil, da je ta tobak, katerega so dobili z Dunaja, te gospode zbrihtal ter da bodo zdaj z zavijanimi rokavi šli na delo, da bodo moške na mestu, to je, da pojdejo tja, kamor spadajo. Na deželi prodira krščanski socializem zmagovitejšje od dne do dne, med ljubljanskim proletarijatom pa je klerikalizma ne na funto, ampak na vagon. Ali je tudi temu kriv dr. Tavčar? Ali niso ti gospodje izjavili, da imajo edinole oni monopol delovati med temi sloji našega naroda? Zakaj pa tega monopola niso izrabili? Zakaj so prespali 20 let kulturnega boja naša slovenskem? Zakaj se zaganjajo v moše, ki so med meščanstvom žuspešno

bili boj proti klerikalizmu, ko so ti gospodje še hlače zapenjali odzadaj. Pri Hafnerju na javnem shodu so izjavili: Mi smo delavska stranka in se tega zavedamo in če pride k nam kak šribarček ter nam toži, da je socialni demokrat, smo si vendarle sveti, da so edinole delavci zanesljiv material za našo stranko. Vprašam jih pa sedaj: Kje pa je vaša logika? Vi trdite, da ste avtonomni, politično pa nastopate kakor usuznjeni hlapci. Trdite, da ste delavska stranka, pa greste organizirati in kritizirati dan na dan v „Rdečem Praporju“ liberalce, delavce pa prepustite Lampetu in Gostinčarju. Njih izgovor je: Naj krščanski socialisti le pridno organizirajo, potem ko se bo stvar razvila, bodo ti ljudje vsi naši. Jaz jim pa pravim na uho: Na Slovenskem je danes že vse tako proketo razvito, da je vprašanje, da li boste sploh še obdržali te ljudi, katere imate danes podsaob. Na gospodarskem polju so naredili popolen fiasko. Na polju organizacije so docela bankeroti, danes pa jih vidimo na poti, katero lahko imenujemo politično „hochstaplerijo“ prve vrste in katera jih je pripeljala tja, kjer so bili v sruču že zdavnaj prej, to je v Štefeto družbo. Naša želja je le ta, da v tej družbi ostanejo tudi znanprej.

To je vzrok, da se je naše društvo sploh ustanovilo, da smo se mi sploh konstituirali. Boj proti tej klikki, ki se imenuje izvrševalni odbor jugoslovanske socialne demokracije, ki pa nima ničesar socialno-demokratskega na sebi, to naj bo smer našega nadaljnjega političnega življenja. Prepustimo jim, da pripeljejo iz ljubljanske okolice — v Ljubljani imajo bore malo pristašev — zapeljane ljudi ob gotovih prilikah na kravale, pozitivno stran njih programa pa prevzamemo mi. Rešimo torej, kar se da rešiti! Povzdignimo delavstvo tam, kjer je klerikalnemu vplivu najbolj izpostavljeno, to je v njegovi morali in njegovi izobrazbi. Nemški delavci so si tu že odpomogli ter ustanovili društvo „Freie Schule“, ki naj vzgojuje delavsko deco in odrasle v šoli ter v društvenih in družabnih krožkih temeljito in sistematično brez politične in konfesiionalne tendence, da postanejo, ko stopijo v boj za svoj obstanek, ljudje brez predsodkov, ki vidijo svet tak, kakršen je, ne kot ječjo in ne kot blažnico, temveč kot lep in prostoren dovolj, da da vsakemu streho in kruh — kdor hoče delati. S tem sem končal ter prosim g predsednika, da spravi to zadevo v debato. (Burno odobranje).

Nato se je k debati oglašil gosp. Zadnik. Dokazoval je v obširnem govoru, da je kapitalizem sad klerikalizma, ki je njegova glavna opora. Opisal je, kako so dr. Kerk in sodrugi lovili delavce v neki beznici, danes pa jih v razdelitvi volilnih okrajev sovražijo. Najboljši dokaz, kako klerikalci delavce sovražijo, nam je dal dr. Kerk, ki je v državnem zboru delal na to, da se uničijo železničarske organizacije. Nevarnost, da pride delavstvo v ta tabor, je po tem vladnem načrtu velika in rešiti zamore delavstvo edinole povzdiga morale in temeljita izobrazba, katera se bo pa dosegla le s sistematično vzgojo. V delavskih vrstah nimamo tiste inteligence tudi ne tistih gmotnih sredstev, ki jih potrebujemo v to svrhu in zato predlaga resolucijo, v kateri se pozivlja odbor zaupnikov narodno-napredne stranke, ki ima v svojem programu osvoboditev šole od vsakega konfesiionalnega vpliva, da prisrskoči delavstvu v tej točki, katero ima z delavstvom skupaj, na pomoč ter uredi kar najhitreje vse predpriprave za ustanovitev šolskega društva „Svobodna šola“.

Resolucija je bila z velikim navdušenjem soglasno sprejeta.

Oglašil se je besedi še gosp. Fr. Hribar, ki je poudarjal domačo organizacijo delavstva. Konec se mora storiti dejstvu, da je pri nas vsak tuj delavec bolj upoštevan nego slovenski. Slovenski delavec mora biti ponesen na svoj narod in potem bo spoštovan, ne pa, kakor se dandanes zgodi, da so nekateri ljudje, ki ne morejo videti delavca. Da se razmere slovenskih delavcev izboljšajo in da bodo delavci spoštovani, je treba, da se zavedajo slovenske narodnosti in da se združijo. (Živahno odobranje).

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je predsednik zaključil shod.

Razklejana kostna moka ali Tomasova žlindra?

Kmetijsko-kemijsko preskušališče v Ljubljani je objavilo skoraj v vseh krajskih listih spis, čigar namera je priporočati porabo razklejene kostne moke kot gnojilo namesto Tomasove žlindre.

Jedro tega spisa sloni na trditvi, da je učinek razklejene kostne moke kot gnojilo enak učinku Tomasove

žlindre ali pa ga še prekaša in da kmetovalci, ki gnojijo s Tomasovo žlindro namesto s kostno moko, zapravljajo. Spis trdi: „Ker kmetovalci vsako leto na ta način trpe škodo za več tisoč kron, smatra kmetijsko-kemijsko preskušališče za dolžnost, da jih na to opozarja.“

V napominanem spisu se računa s cenami, ki jih c. kr. kmetijska družba kranjska redno objavlja v „Kmetovalcu“. Naša družba je porabo žlindre pri nas vpeljala, jo priporoča in tudi skoraj vso, kar se je v deželi porabi, proda (v tem letu n. pr. do konca novembra že 150 vagonov). Kdor pozna razmere, temu je očitno, da je spisi mnenovanega preskušališča odločno naperjen proti kmetijski družbi in se torej njej očita, da navaja kmetovalce k nerazumnemu postopanju. Dasi mi je jako neljubo in se mi gabi zadevo razpravljati, ki me bo svoječasno morda silila kaj več, in sicer brezobzirno povedati, sem vendar po svojem poklicu in z mesta, ki ga zavzemam, dolžan odgovoriti na dotični spis, a za sedaj le v toliko, v kolikor je potrebno dati kmetovalcem pojasnila, da se svare pred neutiliziranimi in begajočimi trditvami. Toliko v pojasnilo naslednjih strokovnih izjav! Glede izvajanj, ki sledijo iz računa v spisu, se mi ne zdi vredno se spuščati v podrobnosti, ker so posamezne postavke v marsičem napačne in istotako tudi podlaga računov. Nekaj pa vendar ne smem zamolčati, in sicer okoliščine, da so tvornice za kostno moko, ki namestoma svoj izdelek za izredno ceno ponujajo, kakršnih cen trajno ne bodo mogle in tudi ne hotele vzdržati. S takimi izjemnimi cenami ni dopustno računati v resnih strokovnih spisih, in če se že zgodi, tedaj je to na primeren način označiti, da se varuje strokovni ugled in se pokaže nepristranska resnost.

Tudi do naše družbe so se obrnili zastopniki tvornice za razklejeno kostno moko, ki so izrekli voljo, izpodrinuti Tomasovo žlindro z nizkimi cenami kostne moke; oni so družbi obljubili velike ugodnosti in meni osebno denarno korist. Samoobsebi umevno me niso premotili, in ohranil sem si čistero ke ter mirno strokovno vest! Celo takrat, ko so vsi glavni kmetijski zastopi v Avstriji bojkotirali tvornice za Tomasovo žlindro zbog njih neupravičenega podraževanja, nismo mogli namesto Tomasove žlindre priporočati kostne moke, dasi nam bi bilo to zlasti na Kranjskem priporočljivo.

Trdi se, da si vsak stan po svoje prikoji nazore o poštenosti. Nekaj enakega se včasih sme trditvi glede strokovnih nazorov tvorničarjev kostne moke. Iz kupčijskega stališča je to seveda umevno, vendar se misleči kmetovalci ne smejo pustiti varati, in dolžnost poklicanih krogov je, širše kmetijsko občinstvo poučiti, ne pa ga begati.

Fosforova kislina kot hranilo rastlinam je v zemlji drugačnim zakonom podvržena, kakor marsikatero drugo hranilo; ona se z deževnico ali z drugo vlago ne širi enakomerno po vseh plasteh zemlje ter ne gre naproti rastlinskim koreninam. Korenine jo morajo marveč samo poiskati ter jo morajo šele s svojim kisim sokom in s pomočjo zemeljskih bakterij raztopiti. Učinek fosforove kisline v zemlji je zavisen od njene raztopnosti in poteg tega tudi od množine, ki se v zemlji že nahaja.

Raztopnost fosforove kisline v kakem fosforuatu gnojilu je torej merilo za njega vrednost in ceno.

Nedvomno je fosforova kislina v kostni moki zelo težko raztopna, zato imajo praktični kmetovalci rajši druga fosfatna gnojila, četudi imajo dražje temeljne cene; to pa ni le posledica praktičnih izkušenj, temveč tudi znanih preiskav od priznanih veljakov na polju kmetijske kemije. So okoliščine, ki olajšujejo uživanje težko raztopne fosforove kisline (temeljito obdelovanje, gnojenje in zračenje zemlje), vendar te okoliščine zame ne hodijo v poštev, kajti skoraj vsa Tomasova žlindra na Kranjskem se porabi za travnike, in na teh ni o temeljitem preobračanju zemlje veliko govoriti.

Prvi nemški vsečak na tem polju, tajni svetnik profesor dr. Karol Wagner, predstojnik kmetijskega preskušališča v Darmstadtu, piše v svoji knjigi „Poraba umetnih gnojil“ naslednje: „Objavil sem že pred 14 leti nekatere naše preskušnje, iz katerih sledi, da kostna moka v primeri s superfosfati in s Tomasovo žlindro nenavadno počasi učinkuje, ter sem priporočal namesto drage fosforove kisline kostne moke cenejšo Tomasovo žlindro. Moja sodba je marsikoga osupnila, in skušalo se je dokazati njeno neresničnost, kar se pa ni posrečilo. Tudi dela drugih preiskovalcev, zlasti Maerkerjeve preskušnje so potrdile počasen učinek kostne fosforove kisline in nadaljnje naše tozadevne preskušnje

so pokazale, da Tomasova žlindra povsod hitreje učinkuje kakor najboljše kostna moka. Le na gotovih travnikih je bil uspeh kostne moke hitro očiten in povsod tam, koder se zahteva prav malo od fosfatov v zemlji; koder smejo biti pridelki majhni, koder rastline užijejo malo fosforove kisline, tamkaj more tudi kostna moka kriti porabo fosforove kisline.“ Na drugem mestu piše dr. Wagner: „Zemlja, ki ima malo fosforove kisline vsebi, se nikdar ne dovede do največje rodovitnosti, če se njemu doda kake druge, hitreje učinkujoče fosforove kisline kakor je ona kostne moke.“ — K temu izvajanjem pristavim: Dr. Wagner računa z dejanskimi cenami kostne moke. S skupnim dogovorom zvezane avstrijske tvornice za fosfate prodajajo danes kg % v vodi raztopne fosforove kisline po 56 h. Jeli ta cena primerna 28 h za kg % fosforove kisline v kostni moki? Saj se kostna moka da na cen način izpremeniti v superfosfat ter se ji tako lahko da za 100 % večja vrednost! Zakaj se to ne zgodi, ni potrebno meni preiskovati, gotovo je pa v zvezi s poprej omenjenim vsiljevanjem kostne moke. Prav zadnji čas je dobila naša družba ponudbe na kostno moko od severnih tvornic po 40 h za kg % fosforove kisline v čisti kostni moki, in sicer s pripomoju, da je ta cena še nizka, ker izvira iz časa pred dogovorom.

Dr. H. C. Müller, predstojnik kmetijsko-kemijskega preskušališča v Halle n. S., piše v Wolffovi knjigi „Nauk o gnojenju“, ki jo je on napovedal, naslednje: „Glasom preskusov Maerkerja in Wagnerja učinkuje fosforova kislina na apnenih tleh prav malo; Kellner in Böttcher sta pa na neapnenih tleh in ob štipanju jeseni dosegla učinek s fosforovo kislino kostne moke, ki je približno znašal 60 do 64 % učinka v vodi raztopne fosforove kisline. Za deteljo in sploh za zeleno krmo na njivah pa kostna moka navadno ni naravnost uporabna.“

Dr. Richard Otto, vodja kemijskega oddelka preskušališča v Proskavi obravnava kostno moko v svoji knjigi „Temeljni obris kmetijske kemije“ takole: „Fosforova kislina izparjene kostne moke je deloma v obliki trikalcijevega fosfata in je zato v navadnih razmerah v zemlji težko raztopna. Uživanje te fosforove kisline po rastlinah pospešuje klet, ker ta z izdelki svoje razkrojitve pomaga topiti fosforovo kislino. (Razklejena kostna moka je torej še slabša! O. p.) Velik del fosforove kisline kostne moke je raztopen v citratu, in sicer je ta raztopnost zavisna od finosti moke, ter more znašati do 80 %. Vendar v citratu raztopne fosforove kisline kostne moke rastlinske korenine ne morejo užiti! Učinek izparjene kostne moke je torej prav neznaten, kajti njena fosforova kislina je za rastline neužitna, ter je ta učinek enak nerazkrojenim rudniškim fosfatom, ki ga skoraj ni. Dušik kostne moke pač hitro učinkuje, a ga je prav malo v tem gnojilu.“

Pri večini primerjevalnih poskusov kostne moke z drugimi fosfati, ki so se doslej izvršili, se je izkazalo, da je učinek kostne moke navadno zaostal za učinkom superfosfata, in sicer je bila razlika precej znatna. Preskuševalcema Kellnerju in Böttcherju se je posrečilo pojasniti neugodni uspeh gnojenja s kostno moko, in sicer sta dokazala, da je uspeh gnojenja s kostno moko prav zelo zavisen od množine apna v zemlji. Pri poznejših preskusih so to okolnost upoštevali, vendar je bil uspeh še vedno slabši kakor pri gnojenju s superfosfatom, odnosno s Tomasovo žlindro. Dr. Prianišnikov v Moskvi je iskal vzrok temu v obliki dušika, ki se v zemlji nahaja. Prof. dr. H. G. Söderbaum se že nekaj let sem peča s preiskovanjem gnojilne vrednosti različnih fosfatov, med temi tudi kostne moke, ter se je tudi oziral na omejenja razkritja. On je sedaj s svojimi preskušnjami, ki jih je na razne načine menjaval, tako daleč dospel, da se mu primerno zdi svoje poglavitve uspehe objaviti. Söderbaum je našel: „Če ni bilo v zemlji veliko apna in če je bil navzoč dušik v obliki amonijevih soli, tedaj je imela fosforova kislina kostne moke zelo isti uspeh kakor gnojitev s superfosfatom.“ Poročevalec o Söderbaumovem spisu je previdno pristavil: „Samoobsebi umevno je naglašati, da ta izrek velja le za preskušnje pod dotičnimi pogoji; kakšno splošno veljavo naj ima ta izrek, je dognati šele po drugih preskusih.“

Profesor dr. E. Wein, vodja kr. preskušališča za barje in kmetijsko

kemijskega zavoda kmetijske akademije v Weihenstephanu je v temeljittem spisu razložil vpliv obdelovanja zemlje na žetev in na učinek umetnih gnojil. Glede preskusov fosforove kisline je obdelal porabo naslednjih fosfatov: Dvojni superfosfat, superfosfat, Woltersov fosfat, Tomasovo žlindro, razklejeno kostno moko, belgijski fosfat in fosforit od reke Lahne. Glede teh preskusenj je prof. Wein dognal naslednji izrek: „Pri gnojenju s fosforovo kislino barskih travnikov bo pač v največ slučajih Tomasova žlindra najboljše. Mnenje, da je superfosfat za gnojenje teh travnikov nesposoben, ni pravilno. Zaradi hitrejšega uspeha se superfosfat prvo in drugo leto more s pridom rabiti. Od sirovih fosfatov je po tukajšnjih izkušnjah za sedaj imeti za porabnega le kredni fosfat. Na porabo razklejene kostne moke se ni ozirati.“

Četudi se ti izreki znamenitih kmetijskih kemikov v marsičem razlikujejo, naslednje je neovrženo: „Fosforova kislina kostne moke je zelo težko raztopna; v nekaterih okoliščinah je malo ali nič, v drugih zopet bolj užitna. V pripravi zemljah le tedaj učinkuje, če je zemlja nasičena s fosforovo kislino. Za nasičenje s fosforovo kislino pa kostna moka ni uporabna. Korist gnojitve s kostno moko ne doseže koristi s superfosfatom ali s Tomasovo žlindro. Če naj se travniki gnojijo ob pripravi razmerah naravnost s kostno moko, je še dvomljivo; če naj se, potem le na neapnenih zemljah, ter je vrednost gnojitve s kostno moko le dvetretjinska v primeri z drugimi fosforovimi kislinaimi.“

Pri današnjem vednostnem stanju vprašanja o gnojenju s fosforovo kislino je strokovno naravnost smelo in lehkomišno trditi, da je učinek kostne moke v vseh okoliščinah enak učinku Tomasove žlindre ali pa ga še prekaša. Kaj takega brezpogojno trditi z ozirom na predstoječo razpravo ni mogoče, če ni v to svrhu posebnih vzrokov, ki pa s kmetijstvom niso v nikaki zvezi. Na podlagi teh izjav imam pravico odločno zavrniti očitjanje, da bi c. kr. kmetijska družba kranjska nestrokovno postopala in bi s tem naše gospodarje oškodovala.

Kdor pozna razmere ljubljanskega kmetijsko-kemijskega preskušališča, se pač ne čudi njegovim strokovnim razkritjem, saj jih posebno dobro osvetljuje slučaj z redilnimi praški za živino. V zadnjem času ni bilo kmalu večjega sleparstva, skaterim se je nevesčim kmetovalcem denar iz žepa pulil, kakor so ti redilni praški. Vsa kmetijsko-kemijska preskušališča so šla v boj proti temu sleparstvu, le ljubljansko ne; narobe v enem slučaju je celo izdalo certifikat, da je neki tak prašek najboljši med vsemi proiskanimi. Nagibi so menda bili isti kakor pri brezpogojnem priporočanju kostne moke!

Zaradi ljubega miru sem doslej vsa izjavljana prežrl, če pa ne bo miru, odgovorim enkrat za vselej!

Gustav Pirc.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. novembra.

— **Odličen gost.** Danes je posetil naše uredništvo in si ogledoval tiskarno gosp. František Stary, duhovnik iz Prostějova na Moravskem in urednik lista „Nový Život“, glasila takozvanih reformnih katolikov na Češkem. G. Stary se je udeležil kot zastopnik „Novéga Života“ Gregorčičevega pogreba in bil navzoč tudi pri nagrobnem govoru župnika Gregorčiča, katerega izvajanja je označil za skrajno netaktna in neumestna že zaradi tega, ker je bil pokojni pesnik Gregorčič v vseh svojih delih in v vsem življenju pravi apostol ljubezni in miru.

— **Šentjanska železnica.** Piše se nam: Torej — šentjanska železnica je zagotovljena. Povsod, koder bo pihal parni stroj, je zavladalo veliko veselje. Naravno je pa tudi, da je mnogo pritožb in ugovorov. Ker definitivno trasiranje še ni določeno, dalo bi se brez posebnih stroškov še marsikaj doseči, ako bi se odločili faktorji ozirati na tehtne, uvaževanja vredne razloge. Nikjer se ni šlo tako tebi nič, meni nič preko želj in prošelj ljudstva, kakor ravno pri odcepljenju šentjanske od dolenske železnice iz Trebnjega v Mirno. Tu je nekaka Sibirija. Ena sama vasica je tu in z vsem smo pri kraju. Vse dru-

gačne koristi bi imeli mi in dežela ako bi se trasirala proge iz Velike Loke proti Mirni. Tekla bi vedno po krasni ravni dolini, med rodovitnim poljem in mimo mnogoštevilnih v neposredni ali vsaj posredni blizini ležečih vasi ter čez bogate premogokepe. A to se ni nič uvaževalo. Res je, da je premogokopska družba veliko žrtvovala za železnico in da ima torej takorekoč odločilno besedo, tudi je resnica, da bi bila proga Trebnje-Mirna nekoliko krajša. Ali kako bodo stroški, to je drugo vprašanje. V smeri iz Trebnja je baje predor neizogiben in torej čisto naravno, da da bi bili izdatki na loški progi za 200.000 K manjši vsaj tako je bilo približno proračunljeno. Gospa Košarjeva bi bila baje odstopila ves svet brezplačno, isto bi storili brez dvombe drugi kmetje in žrtvovali še kaj več v to svrhu. Imamo pa tudi še neko ugodnost. Le oglejmo si velikološki in trebanjski kolodvor. Po našem mnenju je vsako odcepljenje iz Velike Loke veliko lažje in brez vsake nevarnosti, medtem ko je lega trebanjskega kolodvora zelo neugodna. Ugovori, da je v Trebnjem zdravnik, sodnija i. t. d. so brez prave podlage. Kaj naj iščejo g. zdravnika v Dulu? Kakega pomena bi pa bil za ljudi ob loški progi, kjer je gotovo čez 20 vasi! Mirna bi pa bila nevarno prikrajšana. Sodnija tudi mogoče ne bo za vedno v Trebnjem. Ako bi bili občani edini, bi lahko v toglednem času sezidali na Veliki Loki sodnijsko poslopje. V druge spomembne ugovore se za sedaj ne spuščamo, pričakujemo pa, da bodo naši poslanci in vsi merodajni faktorji upoštevali naše razloge in kar najhitreje potrebno ukrenili za odcepljenje šentjanske železnice iz Velike Loke. Naj ne bo ta prošnja glas upijajočega v puščavi.

— **Promocija** Danes promovira na dunajskem vseučilišču g. Gregor Zerjav, pravni praktikant pri tuk. 2. sodišču. Čestitamo!

— **Iz finančne službe.** Davčni inčijal Ivan Škoflec je premeščen iz Brežic v Ptuj.

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v soboto, poje se Bizejeva romantična opera „Biseri“. — V torek se priprizori prvičrat na slovenskem odru italijanska komedija „Marietta“ Giulija Galline, v kateri nastopi ljubka naša naivka, gospa Barjaktarovičeva kot nositeljica naslovne vloge.

— **Slovensko gledališče.** William Shakespeare: Beneški trgovec. Igrokaz v petih dejanjih. Preložil Oton Zupančič. — Veliki zakonodajalec dramaturgije Lessing se je še vedno tesno oklepal antiške, usodnostne drame, ko je spoznal Herder, da novi čas zahteva novo dramo in da je oznanjatelj te nove drame Shakespeare (1564–1616), oče in nedosežni mojster karakterne drame. Od tistega časa (1773) je zavladala maksima, da poglavita stvar v drami ne bodi dogodek, ampak značaj: iz značaja se razvijaj dejanja, in ves učinek drame izvira iz duševnega boja, ki je drami predmet, in iz sredstev, ki ta boj gledalcu očitujejo. Tako je na mesto marionet antiške drame, oseb brez lastne volje, ki se z njimi kruto igra slepa usoda, stopil subjektivizem in individualizem. V individu si poišče dramatik usodo in sicer posebno usodo, izvirajočo iz osebnega značaja junakovega in njegovih posebnih življenjskih odnošajev. Na tej podlagi je vzrasla povsem nova umetniška dramska tehnika: ves dialog se mora koncentrirati na to, da ilustruje razvoj duševnega boja junakovega, in scenski situacija ima čisto samo ta namen, z nove strani osvetliti tisti duševni boj. Na ta način je postala tudi epizoda velepomembna, ker je spopolnjuje faktor. Od tod izhaja, da se pri Shakespearju, stvariteljju nove drame, scena neprestano menjava. Samo par besedice čujemo iz ust epizodne osebe in že je zopet padel zastor. Ta tehnika pa zahteva obenem tudi nepregledno število najraznovrstnejših oseb iz najrazličnejših stanov, celo bujnopisano družbo. — Iz označenih tehniških razlogov je za majhne odre nad vse težavno, vpričarjati Shakespearjeve drame. Vzlic vseni notranjim in zunanjim težočam pa je uspel „Beneški trgovec“ tako najjajno, kakor se resnično nismo nadejali. Ako preudarimo, koliko truda in studij je stalo, da se je v očigled neokretnosti, ki je neizogibna na odrih, ki so tako majhni in tako enostavno konstruirani, kakor je naš odred, izognilo potrebi, ki jo Sh. sicer prera, da se namreč pozorišče neprestano spreminja, izognilo na ta način, da so se posamezne epizode krajša-

nega teksta dislocirale na eno in isto pozorišče; da se je nadalje izvežbal ves obsežni aparat postranskih oseb, komparzov in stativov in da se je scenerija pri nedostatih naših sceničnih sredstvih konstruirala tako okusno, ako h koncu preudarimo še to, kako izborno in dobro je bila igra nastudirana in izpeljana — potem moramo ob snočnem večeru z odkrito samozavestjo trditi, da mora biti slovenski narod ponosen na svoje gledališče, da ima v njem resničen, pravi umetnostni posvečen kulturni zavod. Režiji in intendantu pa je na snočnem večeru iskreno čestitati. Bil je pravi gledališki praznik. Občinstva se je zbralo skoro polno gledališče. Igralo se je, kakor rečeno, izborno. Ako pograjam kak nedostatek, tedaj treba to vzeti kot malenkost, ki ni mogla motiti skupnega efekta, ki pa bi bilo bolje, da se jo odpravi — pač recimo odločno — v svrhu dovršenosti. Palmu krasnega večera je odnesel Shylok Dragutinovič. Gospod D., sicer priznan kot zelo marljiv, zanesljiv in vrljo nadarjen, je snoči pokazal, da je v njem umetnik, ki bi s svojim Shylokom smel stopiti pred kritično občinstvo največjih odrov. Krasen in originalen v karateristični maski, je kreiral žida Shyloka tako v govorici kakor v intimni obrazovni in širši gestikularni mimiki tako individualno, da se je videlo, da mu je ta kreacija privrela prav iz dna prave umetniške duše. Dosleden do najmanjše podrobnosti je na oder postavil tip, kakršnih smo na našem odru le malo videli in burni aplavzi, ki so bili v prvi vrsti naslovljeni na njegovo adreso, so bili istinito zasluženi. V istini izborni, brez najmanjšega defekta tudi pred najstrožjim kritičnim forum. Koliko zaslug si je iztekel Bassanio g. Taborsky in koliko priznanja mu gre za snočni večer kot režiserju, o tem govori skoro vsaka vrstica tega poročila. Izborni opreda in protigracec mu je bil g. Nučič, kakor je go. Taborski, dovršeni Porziji, bila dobra protigracka gospa Barjaktarovičeva kot nje družica Nerissa. Dvoren in neprekosljiv kakor vedno v karakternih vlogah je bila g. Boleška v obeh svojih vlogah kot muhasti Shylov sluga Lancelot in kot omejeni in originalni kraljevič aragonski; g. Verovšek pa je iz svoje epizodične figure Lancelotovega očeta, starega, slepega in omejenega Gobbe, ustvaril, kakor se po sebi umeje, imeniten komičen karakter v pravem Shakespearjevem duhu. Gosp. Barjaktarovič je bil v maski kakor v igri izborni, temperamentni kraljevič maroški, g. Danilo vrljo dober Antonio; gđc. Noskova je v svoji karakteristični maski očarovala kot lepa zidinja Jessica in g. Bukšek je nad vse zadovoljeval kot njen ljubimec Lorenzo. Pohvalno omeniti je še gđc. Bergantovoin Kočevarjevo in g. Betetta. Kakor je videti, je „Beneški trgovec“ na odru zbral izimši nekaj dam vse naše dramsko osebo in pokazala je harmonična ubranost predstave, da je v istini vse svoje moči zastavilo tako uspešno, da je predstava morala tako lepo uspeti. — Beneški senatorji oziroma uradniki sodnega dvora naj bodo prihodnje dostojneje opravljeni in očesani in ne tako lesene figure comicae — vzemite gospode iz opernega zbora! — spremniki bolj maskirani in barokirani g. frizer! — istotako galerijski publikum v sodni dvorani. Scena beneškega trga bi se morala zastaviti s stilistično, primernejšimi hišnimi kulisami. — Če se odmoremo še tem sicer malenkostnim nedostatom, ki se jim je pri naših gled. razmerah resnično težko ogniti, potem se smemo s svojim „Beneškim trgovcem“ pokazati pred najrazvnejšo publiko. Brez pretiranega obetanja opozarjamo sl. občinstvo na bodoče reprize.

Fr. K.
— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je doposlala tvrdka I. Drufovka v Gorici kot večletni prispevek od prodanega družbenega voščila za čevlje znesek 101 K. — Opozarjamo vse častite somišljenike tudi na to blago, ki bi lahko donosalo naši družbi bogatejših prispevkov, ako bi je rabili Slovenci. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Splošno slovensko žensko društvo** vabi svoje članice, da se v čim največjem številu udeležijo maše zadušnice za pokojnim svojim ljubljencem, Simonom Gregorčičem, katera bo v soboto 1. decembra ob 8. zjutraj v Trnovski cerkvi.

— **Izredni občni zbor „Slovenskega planinskega društva“** (osrednjega društva) v Ljubljani se bo vršil na praznik, dne 8. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Narodnega doma“ v Ljubljani. Na dnevnem redu je: Sklepanje o preuredbi „Planinskega Vestnika“. Pristop imajo le društveniki.

— **Gledanje koncerta v prilog Gregorčičevemu sp. meniku**, ki se vrši v nedeljo ob 1/8. zvečer v hotelu „Ilirija“, je pripomniti, da se za-

radi tega, da prepusti gostilničar vso vstopnino za tozadevni fond, ne bodo prav nič zvišale navadne cene jedil in pijače. Rodoljubni in požrtvovalni gostilničar pač zasluži, da ga zavedno občinstvo, ki zna ceniti velikega pokojnega pesnika, počasti v obilnem številu.

— **Pred upravnim sodiščem** se vrši 6. decembra javna ustna razprava o pritožbi deželne odbora kranjskega proti finančnemu ministru zaradi deželnih doklad k dohodninskemu davku.

— **Narodna čitalnica v Kranju** prične prirejati ljudska predavanja. Prvo predavanje bo v nedeljo, dne 2. decembra t. l. ob 1/9. uri zvečer v društvenih prostorih. Predava prof. Makso Pirnat: Pesnik Simon Gregorčič. Pristop vsakemu prost.

— **Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju** priredi v prostorih: „Zum Magistrat“ I. Lichtenfelsstrasse 2., dne 2. decembra svoj III. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika; 2.) poročilo odbora; 3.) poročilo legit. odseka; 4.) volitev blaginjskega namestnika; 5.) sprejemanje novih članov; 6.) služajnosti. Začetek ob 7. uri zvečer. Svobodomiselni slovenski gostje dobrodošli!

— **Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju** priredi v nedeljo, 2. decembra t. l. v dvorani E. Schwarzworze restavracije, Dunaj Auerpergstr. 6 (blizu drž. zbora) svoj 3. zabavni večer v tej sezoni. Pri tem bodo sodelovali gospce Savka pl. Branjčeva (samospjev); Ljudevika Hrenjakova, Olga Možina, Olga Messnerjeva, ravnatelj Ivan Tomažević, društvo tambaraški zbor pod vodstvom g. Furlanija, društveni pevski zbor pod vodstvom g. V. Krušiča. Na spredu so skladbe V. G. Broža, P. H. Sattnerja, Herolda, H. O. Vogriča, H. Herza, F. pl. Suppeja, Ant. Nedveda. — Začetek ob 7. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

— **Aretovan** je bil včeraj popoldne 43letni dninar Blaž Fassbinder, ker je ukradel svojemu gospodarju Matelihu več kilogramov voska in ga hotel prodati.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 15 Slovencev in 20 Hrvatov. V Heb se je odpeljalo 25 Hrvatov, v Scheibis 19, v Inomest 25, v Celovec pa 17. V Linc je šlo 20 Kočevarjev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Šolska učenka Stefanija Vrtinikova je izgubila par vrezanih črevljev, vrednih 8 K. — Hlapec Ludovik Marolt je izgubil 50 kg ploščevine, vredne 20 K. Neki gospod je izgubil srebrno tobacnico s črkami A. V., vredne 20 K. — Kuharica Terezija Rusova je našla ročno torbico, v kateri je bila suha in sveža svinjina in nekaj sladkorja. Dobi se na Miklošičevi cesti št. 36.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi jutri zvečer koncert v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidl) Kolodvorske ulice. Začetek ob polu 8. uri. Vstop prost.

— **Afera à la Köpenick v Zagrebu.** Afera sleparja Strassnoffa v Zagrebu, o kateri smo že poročali, postaja vedno zanimivejša. Kakor zatrjuje „Magyarorszag“, je imel Strassnoff brezdomno komplice v ministru zunanjih zadev, s pomočjo katerih se mu je posrečilo dobiti take informacije, da je lahko zagrebske kanonike prepričal, da imajo opraviti s pravim ministerialnim svetnikom. Strassnoff je vedel, da je zagrebski nadškof dr. Posilović svoječasno predlagal kanonika drja. Barona za Strossmayerjevega naslednika na škofovski stolici v Djakovu in da so se v tej zadevi vršila pogajanja med rimsko kurijo in ministrom zunanjih del. Ministrstvo ni bilo zadovoljno s kandidatujo drja. Barona in je vplivalo na nadškofa, naj bi se ne zavzemal za tega kandidata. To zadevo je Strassnoff porabil in se izdal, ko je prišel v Zagreb, za ministerialnega svetnika, ki je prišel k nadškofu kot odposlanec ministru zunanjih del, da bi se o osebi kanonika Barona natančneje informiral in da bi bil v ugodnem slučaju le-ta vendarle imenovan za škofa djakovskega. Duhovni gospodje v nadškofovi palači so bili seveda s tem silno zadovoljni in so se na vse načine trudili, da bi gospoda „ministerialnega svetnika“ prepričali, da ni bolj sposobnega kandidata za škofovsko stolico v Djakovu kakor je kanonik Baron. Razume se samo ob sebi, da se je kanonik Baron sam najbolj trudil, da bi si pridobil zaupanje in naklonjenost navednega ministerialnega svetnika, saj je bil prepričan, da mu potem ne odide mastna djakovska škofovska stolica. Zato je Baron tudi z največjo radostjo dal Strassnoffu na razpolago tisočak, ker mu je le-ta rekel, da potrebuje to svoto za drja. Franka, da ga pridobi zase, in da bo Starče-

vičanska stranka podpirala Baronovo kandidatujo. Da mora Strassnoff imeti komplice v ministru zunanjih del, izpričuje tudi to, da je tako dobro poznal zveze med drjem. Frankom in dunajskimi dvornimi krogi, da se je dr. Frank brez vsakega pomisleka odzval njegovemu povabilu na politično konferenco. Kanonik dr. Baron, ki je ob enem ravnatelj nadškofovskega seminarja, je peljal Strassnoffa tudi v seminar, je dal zbrati bogoslovce in jim ukazal, naj prirede „ministerialnemu svetniku“ ovacijo. Kakor smo že omenili, je Baron „posodil“ Strassnoffu 1000 K, ker je mislil, da si s tem najlažje zagotovi njegovo pomoč pri svoji kandidaturi za djakovsko škofijsko stolico. Kanonik Pliverič bi rad postal pomožni škof v Zagrebu, ker mu je Strassnoff obljubil, da bo to izposloval, mu je „posodil“ 800 K. „Az Ujsag“ poroča, da je „ministerialni svetnik“ nabral v Zagrebu ne samo 1800 K, nego 40.000 K denarja. Neki trgovci, ki ima neko zadevo z dunajskim ministrom, je poslal Strassnoffu v kvartu 6000 K, da bi interveniral v njegovi zadevi, neki slavosni župnik Dufacik pa 3000 K. Tako je Strassnoff nabral 40.000 K in jih spravil pravočasno v varnost. Skoro bi se mu pa še posrečilo, da bi bil izvalil od nadškofa Posilovića celih 200.000 K. Zatrjeval je namreč nadškofu in kanonikom, da ima nalogo v Zagrebu ustauoviti list, ki bi naj zagovarjal skupne koristi duhovščine in Starčevičancev v to svrhu bi morala nadškofova blagajna prispevati 200.000 K. Ker nadškof slučajno te svote ni imel v blagajni, mu denarja ni takoj izročil, obljubil je pa, da mu izplača dotičnih 200.000 kron to sredo. Ako bi „ministerialnega svetnika“ ne razkrinkali pravočasno, bi Strassnoff dobil od nadškofa 200.000 K in bi bil z njimi, kakor je izpovedal pri policijskem zaslišanju, pobegnil v Italijo. Kako je intimo Strassnoff občeval z nadškofom Posilovićem in kanoniki, je razvidno iz teh-le njegovih besed pri policijskem zaslišanju: „Po naključju sem se seznanil z zagrebskim nadškofom Posilovićem. Z duhovnimi gospodi razumem izborni ravnati. Na vrat na nos sem sklenil z malim starčkom (nadškofom) prijateljstvo. Vsak dan sem z njim občeval; vozil sem se z njim na sprehod in ga zabaval, da je bil kmalu ves zaljubljen vame. Zagrebski gospodje so opazili, da sem v momentanih denarnih neprilikah in so mi pomagali. Zagotoviti so si hoteli mojo naklonjenost in so mi ponujali posojila. Ali bi naj te prijazne ponudbe odklonil? Srce mi ni dovolilo, da bi duhovne gospode žalil z odklonitvijo. Sicer pa imajo gospodje denarja v izobilju“...

V tem tonu je pripovedoval slepar Strassnoff in razvil pestro sliko o dogodkih v nadškofovi palači v Zagrebu. Te slike pa niso baš ugodne za nadškofa in njegove kanonike, saj razkrivajo naravnost neverjetno korupcijo, ki vlada v nadškofovi palači! Značilna in velespretna je vest, ki jo priobčuje „Budapesti Hirlap“: Vodja „Stančevićke stranke prava“, dr. Frank, je brzojavil peštanski policiji, naj preišče prtljago Strassnoffa, ker je on izročil „ministerialnemu svetniku“ važne, državnih zadev se tikajoče dokumente v izročitev ministru zunanjih zadev. Torej le ima dr. Frank tehtelmehtel z dunajskimi krogi, kar je pa dosedaj tako kategorično zaničal! — Značilno je, da „Slovenec“, ki sicer priobčuje o vsaki malenkosti sežnje dolga poročila, previdno molči o tej senzacionalni aferi, v katero so zapleteni nadškof in kanoniki in drugi njegovi politični prijatelji v Zagrebu. Trpela bi seveda vera katoliška, če bi se povedalo, da škofo in kanonike lahko opeharj vsak slepar, samo ako se jim predstavi za višjega državnega uradnika

Izpred sodišču.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Obsodba Jožefa Rozmana. Porotniki so vprašani, tikajoča se uboja, soglasno potrdili, nakar je bil obdolženec obsojen na 7 let težke ječe, katero kazni je takoj nastopil.

Tepež. Janez Pretnar, 34-letni delavec v Radovljici, zaradi raznih tepežev že 9krat haznovan, je meseca rožnika t. l. na Leškem polju Janeza Gogola udaril z oslo po obrazu in levem očesu, vsled česar je poškodovanec na tem očesu trajno oslepel. Povod k prepiru je dal Gogola sam, ker je Pretnarja pri košnji na travniku nalagal, da bi on to delo dobil lahko za 28 K od Andreja Kapsa, ne pa za 22 K, da je torej to preporeni prevzel. Ko je Pretnar

zvedel, da ga je Gogola nafarijal, zapretil mu je, da ga bode oklofutal. Za to grožnjo je zvedel Gogola ter je še tisto popoldne prišel nekoliko vinjen vprašat na travnik, kje da so tisti „smrkavci“, ki bodo njega pretepli. Takoj nato sta se s Pretnarjem spopadla. Slednji trdi, da ga je Gogola z roko prijel in mu raztrgal srajco, ko ga je v drugič prijel za rokav, ga je enkrat po licu klofutnil. Ta obdolženec zagovarja so izpodbijale vse zaslišane priče ter še pristavile, da je Pretnar takoj začel Gogola tepsti, da je imel slednji oko črno ter da je bil krvav na nosu, na sencih in bradi.

Obnavna se je preložila, da zdravniki-strokovnjaki natanko preiščeje poškodovano oko Janeza Gogola.

Spridena fanta. 16letni kolarski vajenec Ivan Ferjančič in 15letni France Rus, učenec VI. razreda tukajšnje ljudske šole, pristojen na Brdo, sta 22. mal. srpana učinila na 12letni deklici hudodelstvo po § 127. kaz. zak.

Ferjančič je bil obsojen na eno leto, Rus pa na štiri mesece težke ječe.

Svoje dejanje je priznal po sodbi v zaporu na 15 let težke ječe obsojeni požigalec Štefan Mikuz iz Šmihela, češ, da je podtaknil tlečo cunjjo v seno na podstrešju, nakar sta pogoreli obe hiši, kakor že znano.

Telefonsko in urzodavno poročila.

Dunaj 30. novembra. Današnja seja poslanske zbornice je bila tako viharina, kakor že ne od Badenijevih časov. Poslanci so se stepli, se davili in si dajali udarce po glavi. Zgodilo se je to vse med glasovanjem o razdelitvi mandatov na Češkem in na Moravskem.

Dunaj 30. novembra. Prvo glasovanje v današnji seji, o številu poslancev za Češko, se je izvršilo čisto mirno. Vsi premislevalni predlogi so bili odklonjeni, kar s prizadeta stranke vzele ravnodušno na znanje. Potem se je začelo glasovanje o sestavi posamičnih volilnih okrajev. Na glasovanje je prišel predlog agrarna Zazvorka, naj se češka občina Rana izloči iz nemškega okraja, kateremu je dodlena, in pridruži sosednemu češkemu okraju. Predsednik je razglasil, da je ta predlog odklonjen s 188 proti 126 glasom. Ta enunciacija je bila povod velikanski rabuki, vsled katere se je morala seja pretrgati.

Dunaj 30. novembra. Vzrok škandalu in pretepu je bilo to, da je zapisnik Albrecht baje napačno štel glasove pri plasovanju o Zazvorkovem predlogu. Ko je prezident Vetter izjavil, da je Zazvorkov predlog s 188 proti 126 glasom odklonjen, je Fressl zakrčal: „To je sieparstvo“ — „Slepari ne bste“. Planil je na predsedstvo in poskusil prezidenta grofa Vetterja pahnuti s tribune. Vetterju je priskočil na pomoč zapisnikar Albrecht, ki je Fressla sunil na stran. Fressl je ves čas kričal: Vi lopovi, vi sleparji. Zgrabil je papirje, ki so ležali na mizi podpredsednika Kaiserja, jih zmečkal in vrge ob tla. Poslanci vseh strank so v t m prihiteli na tribuno in se tam spoprijeli in stepli. Tolkli so se s pestmi in se psovali. Zlasti se je odlikoval edenemec Jäger, ki je bil doslej vsen najmirnejših poslancev cele zbornice. Hrup je bil nepopisen. Pravo čudo, da se na tesnem prostoru med predsedstvom in sedeži vladnih zastopnikov ni zgodila kaka nesreča. Fressl je bil že zdignil fotelj, da bi ž njim udaril, a to se je vendar preprečilo. Prezident je na to pretrgal sejo.

Dunaj 30. novembra. V pavzi, ko je bila seja pretrgana, je nastal nov pretep. Klofač je rekel ministrskemu predsedniku Becku, da je vsega škandala kriv zapisnikar Albrecht, ki je pri štetju glasov sleparil. Albrecht je stal v blizini in je te besede slišal. Planil je na Klofača,

ga zgrabil za vrat in ga hotel udariti. Klofač je udarec odbranil z roko in potem Albrehta udaril s pestjo po obrazu, da mu je odletel cviker. Nastala je potem med poslanca, ki so se zbrali okrog Klofača in Albrehta, nova rabuka, ki ji je bilo šele čez dolgo časa konec. Vmes so se prepirali Nemci in Italijani ter Vsenemci in Wolfci.

Dunaj 30. novembra. Ko je prezident Vetter zopet otvoril sejo, je izrekl svoje globoko obžalovanje radi škandalov, ki so se dogodili in izjavil, da je zapisnik Albrehta pravilno štel. Vzlic temu je ta odst. pil. Malikov predlog na konec seje je bil odklonjen. Potem se je nadaljevalo glasovanje o razdelitvi volilnih okrajev na Češkem. Ker je Malk pri vsakem okraju zahteval, da se mora konstatirati razmerje glasov, je trajalo glasovanje skoro tri ure. Zdaj sta na razpravi Galiska in Bukovina.

Meteorološko poročilo.

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Veterec	Nebo
29	9. v.	746.9	1.0	sl. svzhod	jasno
30.	7. v.	739.1	-2.9	sl. jvzh.	megla
	2. pop.	734.3	-4.1	sl. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 15.0.
Najvišja: 0.7. — Najnižja: -4.0.

Potrjim srcem izjavljamo žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena teta, gospa

Marija Benčina

posestnica in trgovka

danes po dolgi mučni bolezni, previdena z sv. zakramenti za umirajočo, ob polu 4. uri zjutraj v 84. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bode dne 1. decembra ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na tukajšno farno pokopališče. 4308

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.
V Travniku, 29. listopada 1906.
Žalujoči ostali.
Mesto vsacega posebnega obvestila.

Potrjim srcem javljam svojim sorodnikom, prijateljem in znanec, da je umrla včeraj, dne 29. novembra ob poluštirih popoldne moja iskreno ljubljena soproga, gospa

Ana Jebačin
roj. Jambreković

po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 57. letu starosti. Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 1. decembra t. l. ob dveh popoldne z Glinč št. 6 na pokopališče pri Sv. Križu v Ljubljani. Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanenja. 4302

Drago pokojnico priporočam v blag spomin.
Ljubljana, 30. novembra 1906.
Anton Jebačin
sprevodnik južne žel. v pokoju.

Zahvala.

Povodom kratke bolezni, kakor tudi ob smrti naše premile mamice in soproge, gospe

Marije Cepuder

izkazalo se nam je toliko srčnega sočutja, da mi ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Dovoljujem si torej tem potom izraziti srčno zahvalo vsem za častno spremstvo k zadnjemu počitku nepozabne pokojnice in za podarjene prekrasne vence.

V Ljubljani, dne 29. nov. 1906.

Žalujoča ostala rodbina:

Jos. Cepuder,
mestni učitelj.

4288

Urarski pomočnik

se sprejme pri 3878-28

H. Suttnerju v Ljubljani.

Parna žaga DEGHENGI
v Ljubljani

išče

več zastopnikov

ki bi prevzeli nakup hlodov prot proviziji

Gostilničarji v bližini železniških postaj imajo prednost. 4261-2

Hotel Južni kolodvor.

V soboto, dne 1. decembra t. l.

velik KONCERT

Ljublj. društvene godbe
s pojedino

damaših svežih

Jetrnic, krvavic in mes. klobas.

Začetek ob poluosmih Vstop prost.

Točila se bodo obče priljubljena vina producentov gg. gospe vdove notarja Vrška, Jurja Vrška iz Pišce, sodn. svetnika Ravniharja, stot. Frid. Kavčiča iz Sromelj i. dr.

A. Seidel,
hotelir.

4305

Korespondent

ki je slovenščine, nemščine in laščine popolnoma zmožen, se sprejme.

Ponudbe pod „Tovarna“ naj se pošljejo na upravo „Slov. Naroda“ 4279-2

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5-50 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5-50 K.

Za naročitev zadostuje dolgost 42 2 Razpošiljanje po povzetju

IZVOZ ČEVLJEV KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam

SUKNA

in modno
blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

Tvorniške cene.

Vzorci franko.

Fran Zeman, Ljubljana

Poljanska cesta št. 24 in v tovarni pri živinskem sejmišču št. 97 skladišče hvalno znanih gepeljnov, slamoreznic, klinj, mlatilnic, motorjev za žage in mlino, tromb in cevi za vodo-vode ter vseh potrebnih za kmetijstvo. 3735-14

Nizke cene! Zajemeno blago!

50% 50%

ceneje zaradi pozne sezone samo

v „Angleškem skladišču oblek“:

Dolg črn, najfinejši suknjeni paletot	Riva s svilo podvlečen	prej gld. 43.— sedaj gld.	21.50
" " " "	Schlechter " "	" " 34.50 " "	17.25
" " " "	Günther " "	" " 42.50 " "	21.25
" " " "	Jarno " "	" " 37.50 " "	18.75
" " " "	Königsberg " "	" " 49.— " "	24.50
" " " "	Tantalus povleka klot. iz ovč. volne	" " 29.50 " "	14.75
" " " paletot iz svil. pliša	Harz s svilo podvlečen	" " 46.— " "	23.—
" " " "	Drau " "	" " 35.— " "	17.50
" " " "	Oceana " "	" " 32.50 " "	16.25
" " " "	Hypolit " "	" " 30.— " "	15.—
Najfinejši črn Figaro	Pascha " "	" " 27.— " "	13.50
" " " "	Leonhard " "	" " 32.— " "	16.—

Angleški modni in double paletoti od 4 gld. naprej. Največja izbira moške in deške konfekcije.

Use za polovično ceno!

O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Naznanilo.

Naznanim slavnemu občinstvu, da sem kupil od g. Brunerja v Novem mestu hišo ter prevzamem in otvorim z 2. decembrom t. l.

staroznano gostilno

Priporočam se sl. občinstvu ter obetam, da bodem vedno postrezal z gorkimi in mrzlimi okusnimi jedili, kakor tudi s pristnim vinom in svežim pivom. Gospode kegljace vabim v obilnem številu na kegljanje, zlasti v zimskem času v z prte zakurjene prostorežna kegljišča. Gostje se sprejemajo na opoldansko brano.

S spoštovanjem

Jožef Martinčič.

4304-1

Stavbni risar

zmožen obračunov in proračunov, se takoj sprejme v stavbni pisarni Jos. Hronek v Radovljici.

Bohinjska Bistrica.

Proda se prav poleg postaje za hotel ali pension pripravna, prav dobro zidana

dvonadstropna hiša

s 30 sobami, kopelmi itd., okoli 2700m² sveta. — Več pove R. K. v Gorici, via Strazig 44. 4271-2

Blagajničarka

v tem poslu že delujoča, hitra in dobra računarica, kakor tudi

učenka

pridna, poštena in iz dobre meščanske družine, se sprejme takoj pri trdki

M. ELSNER, Litija.

Kolodvorska restavracija.

Jutri

in vsako soboto

sveže domače

krvave in jetrne

klobase.

Točijo se priznane izborna dolenska vina posebno znano vino s Trške gore (iz vinogradov prošnje novomeške), dalje štajerska in avstrijska vina.

Na obilen obisk vabi z velespoštovanjem

Jos Schrey,

restavrat.

4290 1

4265-1

Sprejme se priden 4292 1

učenec

v trgovino z mešanim blagom

K. WERLI v Ce. knici.

Zanesljiv

stavbni pisar

te stroke popolnoma varen, se sprejme.

Vprašanja na stavbnega mojstra Derwuschka v Mariboru. 4263-3

Ura z verižico

za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošila slezijska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi 3letno garancijo. — Po povzetju razpošila

Prusko-slezijska razpošiljevalnica

F. WINDI CH v Krakovu U/38.

NB. Za neugajajoče denar nazaj. 4291

Jutri

v soboto, dne 1. decembra

priredim podpisana

povodom prevzetja dobroznane

gostilne „pri Černetu“

v Trnovem, Konjušne ulice 2.

otvoritveni večer

spojen

s koncertom

katerega bode izvajal ob spremljevanju dveh ceter prvi štajerski virtuoz na gosli

gosp. Robert Mayer.

Prvi družbeni sestanek omizja „Jetnote“ v letošnji seziji.

Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Za izborna kuhinjo in klet je dobro skrbnjeno.

Z odličnim spoštovanjem

Minka Perlič,

gostilničarka.

4309

Vljudno se priporoča

trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana,

Stari trg šte. 10.

Velika zaloga, solidno blago.

3512 Cene zmerne. 19

Prva ljubljanska velika žgalnica kave
Karel Planinšek Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega okusa.

Najnižje cene za posamezne vrste in za najpri-
znanejše zmesi.

Prodaja iz higijeniških posod za kavo.

3936-5

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383.75 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica nase države

z vseobsegajočo zavarovalno mrežo

Vsa pojava dajo:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši

v Gosposkih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajimi se vplačili.

Vsek dan ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička indatne podpore v narodne in občnkoristne namene.